

**INSERCIÓ PROFESSIONAL DELS TITULATS EN CRIMINOLOGIA
DINS DELS SERVEIS DEPENDENTS DEL DEPARTAMENT D'INTERIOR
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA**

Els coordinadors dels graus de criminologia de les universitats catalanes, en funcionament des del curs acadèmic 2009-2010 seguint les directives de configuració dels estudis de l'Espai Europeu d'Educació Superior, volen expressar en aquest escrit la capacitació dels titulats en Criminologia per desenvolupar les funcions que, en matèria de prevenció i control de la delinqüència i de protecció de la seguretat ciutadana, té encomanades el Departament d'Interior i, en conseqüència, demanen que s'articulin les mesures adients per tal de facilitar la seva incorporació professional dins de la provisió de llocs de treball dependents d'aquest Departament.

1. CAMP DE CONEIXEMENTS QUE INTEGREN ELS PLANS D'ESTUDIS DELS GRAUS CATALANS DE CRIMINOLOGIA EN MATÈRIA DE SEGURETAT CIUTADANA

Els plans d'estudis dels graus en Criminologia s'estructuren en atenció als objectius fonamentals de la criminologia, que són la prevenció de la delinqüència i de l'incivisme, la capacitació en la mediació i resolució de conflictes, la reacció a la conducta infractora, destacant el rol com a policia judicial, el tractament de les persones que han infringit la llei, la resposta a les necessitats de les víctimes. Totes aquestes actuacions són rellevants per aconseguir els majors nivells de seguretat ciutadana, així com la millora de la percepció de la seguretat per part de la població en general. Per tal que l'alumnat adquireixi les competències necessàries per desenvolupar aquestes tasques, els ensenyaments de criminologia incorporen un conjunt de matèries, entre les que destaquen la formació jurídica, la metodològica i la més estrictament criminològica, centrada en el coneixement de les causes del delictes i de la inseguretat i en els programes per actuar en clau preventiva, medidora i reactiva. L'adquisició d'aquestes competències es basa tant en la formació teòrica com en la de caràcter pràctic, a partir de l'apropament als àmbits on es produeixen els problemes de seguretat i a les institucions que tenen per missió la seva prevenció.

Les competències dels titulats en criminologia han de servir per contribuir al desenvolupament de polítiques públiques de prevenció i protecció, dirigides a reduir els riscos de delinqüència i d'altres conductes desviades i els efectes perjudicials que aquests poden causar en les persones i en la societat, tant en la seva vessant objectiva com subjectiva. El desenvolupament d'aquestes estratègies requereix disposar de capacitats pel diagnòstic de necessitats, el disseny i la implementació de programes enfocats a la resolució dels problemes i l'avaluació dels resultats, competències que s'inclouen dins els plans d'estudis dels graus en Criminologia.

En particular, pel que fa a les tasques pròpies del Departament d'Interior, recollides a la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, la formació dels titulats en criminologia està especialment focalitzada als següents àmbits:

a) *Anàlisi sistemàtica dels problemes de criminalitat i inseguretat, de les seves causes, dels factors de risc i de les seves conseqüències i anàlisi de les conductes que produeixen desordre i distorsionen la convivència.* Els titulats en criminologia disposen del marc teòric per delimitar la etiologia de la delinqüència i de les conductes desordenades i el marc metodològic per saber identificar les dades rellevants de la delinqüència i de l'incivisme, mesurar-la i interpretar-ne adequadament els resultats.

b) *Disseny i implementació de programes de prevenció, a la vegada que de mediació i resolució de conflictes, que redueixen els riscos de la producció de delictes i conductes incíviques i que enforteixen els factors protectors.* Els titulats en criminologia disposen de la formació teòrica sobre els programes més efectius per a la prevenció de la delinqüència i la intervenció davant les situacions de conflicte, d'inseguretat i de por al delictes, així com de la formació metodològica que requereix la posada en funcionament d'aquests programes.

c) *Seguiment i avaluació de les estratègies de prevenció i protecció en funcionament.* Els titulats en criminologia disposen de coneixements sobre el treball col·laboratiu en xarxa i sobre els mètodes d'avaluació dels programes i polítiques públiques, necessaris per avaluar l'eficiència i l'eficàcia dels plans de prevenció de la delinqüència i de l'incivisme, i de mediació i resolució de conflictes, que es duen a terme.

2. SERVEIS DEL DEPARTAMENT D'INTERIOR ON PODEN SER D'UTILITAT EL TREBALL DELS TITULATS EN CRIMINOLOGIA.

Dins els **Serveis Propis de la Secretaria General d'Interior** identifiquem diferents àrees que desenvolupen les funcions abans esmentades en les que els titulats en criminologia poden desenvolupar les seves competències:

(i) Dins la Secretaria General d'Interior, el titulat en Criminologia es competent dins del Gabinet Tècnic, realitzant tasques d'explotació de dades, d'avaluació i estudis, d'organització i qualitat, de difusió o de planificació estratègica, entre d'altres.

(ii) Dins la Direcció General de la Policia, el titulat en Criminologia pot ser membre dels cossos de seguretat un cop complementada la seva formació inicial amb l'específica de la funció policial, (en la línia dels policies catalans que han cursat l'antiga llicenciatura de Criminologia); i també resulta útil, com a facultatiu especialitzat, donant cobertura i suport als serveis policials en les tasques que requereixin coneixements propis i específics de la formació criminològica.

(iii) Dins la Direcció General d'Administració de la Seguretat, el criminòleg és útil dins del Gabinet de Seguretat, realitzant tasques de prospecció de la seguretat, seguiment de l'actualitat internacional en matèria de seguretat, explotació de l'enquesta de seguretat pública de Catalunya i de la resta d'enquestes que fa el Departament (com les de violència escolar o la de violència masculista) així com tasques de suport per a l'elaboració de l'informe de seguretat de Catalunya (de caràcter anual) i del pla de seguretat de Catalunya (amb periodicitat bianual).

(iii) Dins els Òrgans de Coordinació i Participació Ciutadana, en particular, el Consell de Seguretat de Catalunya, les Juntes Locals de Seguretat o les Comissions Regionals de Seguretat, el titulat en Criminologia pot actuar com a personal tècnic d'enllaç, facilitant la coordinació dels diversos actors involucrats en la seguretat ciutadana, i assistint-los en les seves tasques de disseny, seguiment i avaluació de les estratègies de seguretat.

Així mateix, el criminòleg també pot resultar d'utilitat dins els **Serveis Autònoms adscrits a aquest Departament**, com són:

(i) Servei Català de Trànsit, on el criminòleg pot realitzar tasques de promoció de l'educació viària, en especial entre els infants, i executar programes de sensibilització ciutadana sobre seguretat viària, així com també elaborar estudis i recerques sobre aptituds, habilitats i comportaments de conductors i vianants i dissenyar programes d'intervenció.

(ii) l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, on el criminòleg pot desenvolupar funcions de disseny de programes formatius i de docència dels membres dels serveis de seguretat públics o privats, així com participar en tasques de recerca en l'àmbit de la seguretat.

3. SITUACIÓ ACTUAL D'ACCÉS PROFESSIONAL AL DEPARTAMENT D'INTERIOR DELS TITULATS EN CRIMINOLOGIA

Actualment la regulació d'accés als serveis dependents del Departament d'Interior es correspon amb el sistema general d'accés a la funció pública de l'Administració de la Generalitat.

Segons aquesta regulació:

(i) Per la categoria genèrica de tècnic superior, escala A, cal disposar d'una titulació de llicenciatura, enginyeria o grau.

(ii) Per la categoria de facultatiu, escala A, dins la provisió de llocs d'aquest departament, només es fa referència a psicòlegs, juristes, arquitectes i enginyers, sense que existeixi un cos de facultatius de criminologia, sent aquesta la titulació orientada precisament a l'àmbit de la prevenció i control de la delinqüència.

(iii) Per l'accés al cos de policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, no cal disposar de titulació universitària. Si que cal, no obstant, per accedir a l'escala superior del cos, tot i que la titulació en Criminologia té el mateix valor que qualsevol altre titulació del mateix nivell.

Un altre punt rellevant és les dificultats que estan tenint les universitats per tal de tancar convenis de pràctiques amb els serveis del departament d'Interior.

4. PROPOSTES DE MILLORA

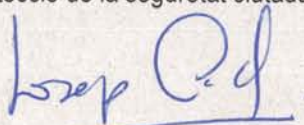
Per tal de facilitar la incorporació de titulats en criminologia dins dels serveis dependents del Departament d'Interior es proposa:

(i) Potenciar el reconeixement institucional de la titulació en Criminologia, identificant la utilitat d'incorporar el coneixement criminològic a l'àmbit d'actuació del Departament d'Interior.

(ii) Crear dins el cos dels Mossos d'Esquadra un cos de facultatius titulats en criminologia per prestar suport a la policia en les tasques de prevenció de la delinqüència, l'incivisme i la inseguretat i valorar especialment el grau de criminologia per l'accés al cos de la policia

(iii) Establir convenis de pràctiques amb les Universitats per tal que els estudiants de criminologia puguin adquirir formació pràctica en algun dels àmbits professionals on hauran de desenvolupar la seva feina.

Creiem que la inserció professional dels titulats en criminologia haurà de servir per l'objectiu de millorar els resultats en la protecció de la seguretat ciutadana a la nostra societat.

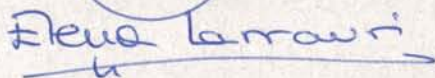
Josep Cid (Coordinador Grau Criminologia, Universitat Autònoma de Barcelona)

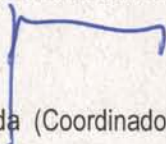
J. Gonzalo Escobar (Coordinador Grau Criminologia, Universitat de Girona)

Víctor Gómez (Coordinador Grau Criminologia, Universitat de Barcelona)

Elena Larrauri (Coordinadora Grau Criminologia, Universitat Pompeu Fabra)

Carlos de Miranda (Coordinador Estudis Criminologia, Universitat Internacional de Catalunya)

Josep Maria Tamarit (Coordinador Grau Criminologia, Universitat Oberta de Catalunya)